

Una llengua fora de dret

La normalització lingüística no arriba a les notaries. Tot i que per llei ja fa tres anys que s'hi hauria d'haver implantat, la llengua catalana en aquest àmbit judicial encara no ha superat l'època de la transició. La Plataforma pels Documents Notarials en Català, entre d'altres col·lectius, no es cansa de demanar la regularització de la situació, alhora que exigeix el traspàs de les competències a la Generalitat de Catalunya.

La Plataforma pels Documents Notarials en Català lliura al president del Parlament, Joan Rigol, unes 6.000 signatures que reclamen l'ús del català a les notaries.

Quantes vegades ha anat a una notaria i sense haver de reclamar-ho li han gestionat els documents en català? I quantes vegades l'original estava redactat en aquesta llengua, o era una pobre traducció del castellà? En tot cas, quan va a una notaria li pregunten en quina llengua vol que es redactin els seus papers?

Des de fa tres anys totes aquestes qüestions no se'ns haurien ni d'acudir. Però el fet és que ens continuem demanant què passa amb el notariat quan, a d'altres estaments i institucions públiques, l'ús de la llengua catalana s'ha anat assolint més o menys amb èxit.

Segons l'article 14 de la Llei de política lingüística (1998), els notaris amb exercici a Catalunya han de respectar la llibertat d'elecció de la llengua oficial, per part de l'usuari i, a manca de tria, han de redactar en català per defecte tots els documents i no, com passa habitualment, en castellà. Les notaries, però, s'han quedat encallades a l'època de la transició, enmig de la il·legalitat. No es controla, no es sanciona, no s'exigeix. I, mentrestant, molts despatxos continuen emetent documents en una llengua que l'usuari no ha escollit. La raó pot ser la inèrcia, la desídia del notari o bé que el seu lloc de treball no està preparat per a atendre el ciutadà en qualsevol de les

dues llengües. Però, realment, el problema principal ve de molt més amunt. Ara per ara, els notaris que treballen a Catalunya no estan obligats a saber català perquè es regeixen segons la legislació espanyola i depenen, directament, del Ministeri de Justícia.

Per aquest motiu, la Plataforma pels Documents Notarials en Català va començar el 1997 una campanya per demanar el traspàs de totes les competències notariales a la Generalitat de Catalunya. Un fet que no només comportaria que els notaris dominessin la llengua catalana, com a requisit indispensable, sinó que també els obligaria a conèixer perfectament la legislació catalana, que dista de l'espanyola en molts punts.

A principis de maig, quatre anys més tard de l'inici de la campanya, la Plataforma ha lliurat unes 6.000 adhesions al "Manifest pels documents notariales en català" al president del Parlament de Catalunya, Joan Rigol. A l'acte també van assistir altres col·lectius, com la Plataforma per la Llengua i l'Associació Catalana de Professionals, que han estat donant suport a la iniciativa des dels seus orígens. Segons el coordinador de la Plataforma pels Documents Notarials en Català, Joan Bernà, en aquesta trobada Rigol es va mostrar receptiu a les reivindicacions i els va oferir el seu suport. D'una banda, es va comprometre a traslladar les peticions als grups parlamentaris, amb la possibilitat de presentar una proposició de llei en aquest sentit i, de l'altra, va assegurar un control palamentari sobre el compliment de la llei del català.

De fet, el Parlament ja ha demanat el traspàs de les notaries a la Generalitat de Catalunya en tres ocasions, el 1996, el 1997 i el 1999, sense cap resultat. Pel que sembla, des de Madrid es gestiona tot i no tenen previst descentralitzar les competències malgrat les reiterades demandes que es fan des del Principat.

El Col·legi fa la vista grossa. La posició del Col·legi de Notaris de Catalunya, segons la Plataforma pels Documents Notarials, ha estat neutra i sovint negativa. Els dos degans que hi ha hagut, José Luis Mezquita i José Félix Belloch, no han fet cap pas endavant

per procurar que la situació es normalitzi. En paraules del prologuista del llibre *A l'infern de dos en dos*, Sebastià Solé, "des de la llei de 1982, amb el nou sistema d'accés a la professió notarial, la proporció de notaris catalans ha anat minvant i avui el Col·legi de Notaris de Catalunya és un fidel reflex de la societat espanyola i no pas de la catalana, amb uns notaris dividits i afiliats a dos grans associacions notariales espanyoles, el Foro Notarial, afí al PP, i Joaquín Costa, propera al PSOE".

Segons el llibre aquestes dues agrupacions pugnen per aconseguir el control del poder notarial, com si fos una carrera, i obliden que el notari és un funcionari més i que la seva professió és la d'assessorar adequadament el ciutadà, vetllar per la legalitat de les operacions i donar fe d'allò que es fa. Els autors del llibre, Joan Bernà i Eladi Crehuet, denuncien que molts notaris es mouen com si els seus despatxos fossin franquícies, motivats per una ànsia de fer diners i que, per això, es produeixen casos com l'acumulació d'hipoteques o petites corrupteles, de les quals el Col·legi fa la vista grossa o, fins i tot, encobreix. Recorden, també, que els usuaris són lliures d'escollir el seu notari i no tenen per què sucumbir a les nombroses entitats financeres i immobiliàries que pretenen imposar els seus professionals. Anar a una notaria no significa esperar, signar, recollir una còpia del document i marxar. Els notaris han d'oferir disponibilitat temporal, cultural i lingüística.

Així doncs, les notaries que no gestionen cap document en català incompleixen la llei, cosa que no hauria de passar en un estat de dret. Això, afecta sobretot el ciutadà, ja que es troba coartat a l'hora de redactar documents tan íntims com per exemple el seu testament que, a més, mai no acaba sent una expressió lleial als seus desitjos. D'altra banda, que no s'escrigui en llengua catalana també colpeja la memòria històrica de Catalunya perquè la majoria de protocols notariales, arxius formats pel conjunt de documents signats pels notaris al llarg dels anys, en algunes ocasions no són del tot fidels a la realitat.

Bibiana Guarch

'A l'infern de dos en dos'

Els autors del llibre *A l'infern de dos en dos*, Joan Bernà i Eladi Crehuet, asseguren que amb aquest títol no volen fer referència al refrany popular que fa: "advocats i procu-

radors, a l'infern de dos en dos". Diuen que el motiu és difús, però que ben bé podria ser perquè ells són notaris, són dos i creuen que si cal anar a l'infern, millor fer-ho acompanyats.

Es tracta d'una obra històrica escrita en forma epistolar. A les cartes detallen els entrebancs que es van trobar a partir de la formació d'un corrent de notaris, especialment crític amb el Col·legi i els diferents degans. Aquest col·lectiu reclamava l'ús del català a les notaries.

La seva veu era i és la revista *Apoca*, una publicació de caràcter intern, que combina informació i ironia amb l'objectiu de promoure el debat i la crítica. En un primer moment, la revista va ser acollida amb bona sintonia pels directius del notariat català, però al cap d'un any, tan bon punt es va veure que no només es reclamava l'ús de la llengua catalana sinó que es volia aprofundir en el regeneracionisme del notariat, es van començar a produir els enfrontaments amb el Col·legi. La conseqüència més immediata, no l'única, va ser l'obertura d'un expedient disciplinari als membres del consell de redacció de la revista.

A banda, el llibre dóna les línies per crear una escola de formació notarial catalana. Segons els autors, els empleats de les notaries han de saber redactar i conèixer la legislació catalana, cosa que amb el pla d'oposicions actual, creat a Madrid, no és necessari. I, igual com la plataforma pels Documents Notarials en Català, exigeixen el traspàs de les competències del notariat a la Generalitat de Catalunya, com ja havia passat l'any 1936, durant la Segona República. **B. G.**